

Tämä on rinnakkaistallenne. Sen viitetiedot saattavat erota alkuperäisestä /

This is a self-archived version of the original article. This version may differ from the original in pagination and typographic details.

Version: publisher's version

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä: /

To cite this article please use the original version:

Partanen, Tuula & Palomaa, Anu & Metsäharju, Tiina & Intke, Heli & Hujanen, Taija 2021. Opiskelijamoduuliharjoittelulla kokonaisuuksien oppimiseen. Radiografia 43 (5), 30 - 31.

Opiskelijamoduuliharjoittelulla kokonaisuuksien oppimiseen

Opiskelijamoduuliharjoittelussa olevat opiskelijat osallistuvat ryhmänä tai työpareina ennalta määrättyjen potilaiden hoidon suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Opiskelijamoduuli vahvistaa opiskelijoiden itsenäisyyttä, vastuunottoa ja ammatillista kasvua, mikä tukee työelämään siirtymistä.

Viime vuosikymmeninä on kansainvälisesti kehitetty erilaisia ohjatun harjoittelun malleja, joille on Suomessa vakiintunut nimitys opiskelijamoduuli. Suomeen moduulimalli on tullut Tukholman Karoliinista yliopistosairaala. Katri Mannisen (2014) väitöstutkimuksen mukaan aitous tekee oppimisesta merkityksellistä ja tämä toteutuu opiskelijoiden hoitaessa potilaita todellisessa toimintaympäristössä. Opiskelijamoduuliharjoittelussa olevat opiskelijat osallistuvat ryhmänä tai työpareina ennalta määrättyjen potilaiden hoidon suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Ohjaajan rooli poikkeaa perinteisestä yksilöohjauksesta, sillä hän pysyttelee taustalla vastaten kuitenkin koko ajan potilaiden hyvästä hoidosta ja opiskelijoiden oppimisesta. Ohjaajan tehtävänä on luoda haasteita, tukea opiskelijoiden oppimista ja antaa opiskelijoille ohjausta tarvittaessa sekä valvoa heidän toimintaansa potilasturvallisuuden takaamiseksi.

Suomessa opiskelijamoduulia on käytetty jo useita vuosia eri terveydenhuollon organisaatioissa. Röntgenhoitajaopiskelijoiden ohjatussa harjoittelussa vastaava VOO-malli (Vastuuta ottamalla opit) on ollut käytössä mm. Tampereen yliopistollisessa sairaalassa natiiviröntgentutkimuksissa sekä isotooppilaboratoriossa. Kuopion yliopistollisessa sairaalassa opiskelijamoduulimallia pilotoitiin hoitotyössä vuoden 2020 aikana ja sädehoidossa pilotti toteutui keväällä 2021.

Kokemukset sädehoidon moduulimallista

Sädehoitoyksikön opiskelijavastaavat kouluttautuivat moduulimalliin syksyllä 2020 ja he ohjeistivat yksikön röntgenhoitajat moduulimalliin. Pilotointi sovittiin keväälle 2021. Pilotointiin osallistujat olivat Savonia-ammattikorkeakoulun kolmannen vuoden röntgenhoitajaopiskelijoita. Sädehoitoharjoittelun pituus on kuusi viikkoa. Viisi ensimmäistä viikkoa eteni normaalisti hoitokoneella, suunnittelukuvauksessa ja annossuunnittelussa. Viimeinen viikko toteutui opiskelijamoduulina, jossa kaksi opiskelijaa toimi työparina hoitokoneella. Opiskelijat saivat ensitiedon moduulimallista harjoittelun infotunnilla koululla, ja harjoittelujakson alussa yksikön opiskelijavastaavat kertoivat vielä moduulimallin toteutusta.

Ohjaajat valitsivat edeltävällä viikolla kuusi rinnan ja/tai lantion alueen sädehoitopotilasta moduuliviikolle. Opiskelijat tutustuivat potilastietoihin etukäteen ja ajoittivat potilaiden hoitoajat pääsääntöisesti iltapäivään. Hoitoaika varattiin 30 min potilasta kohden. Ohjaajat hyväksyivät suunnitelman. Moduuliviikon aikana opiskelijat vastasivat itsenäisesti potilaitten ohjaamisesta, hoitoon asetelusta ja hoidon varmennuksesta. Ohjaavat röntgenhoitajat seurasivat taustalla hoidon toteutumista sädehoitosuunnitelman mukaan ja tukivat mahdollisissa on-

Opiskelijat valmistelemaan hoitohuonetta sädehoitoa varten.

gelmakohdissa. Reflektio on tärkeä osa harjoittelua ja oppimisen syventämistä, joten palautekeskustelut käytiin päivittäin. Loppuarvioinnissa, jossa opettaja oli mukana, tehtiin yhteenveto moduuliharjoitteluviikosta ja opiskelijan oppimiskokemuksista. Pilotoinnin jälkeen opiskelijat ja ohjaajat antoivat palautetta moduulimallin toteutumisesta.

Moduulimalliharjoittelu koettiin erittäin innostavaksi. Opiskelijamoduuli vahvistaa opiskelijoiden itsenäisyyttä, vastuunottoa ja ammatillista kasvua, mikä tukee työelämään siirtymistä. Vertaisoppiminen korostuu, kun opiskelijat jakavat osaamista toisilleen ja oppivat toisiltaan. *"Kun pääsi toisen opiskelijan kanssa kahdestaan tekemään, niin silloin joutui itse miettimään paljon enemmän, että miten missäkin tilanteessa tulisi toimia potilasta hoidettaessa."* Opiskelijamoduuliharjoittelussa korostuu myös potilaslähtöisyys, mihin tulisikin kiinnittää huomiota jo koulutuksen aikana. Potilailta saatu palaute vahvisti potilaan yksilöllisten tarpeiden huomiointia ja hoitoon liittyvien päätösten tekemistä. *"Pääsin toteuttamaan hoitoja kokonaisvaltaisesti ja ohjaamaan potilaita itsenäisemmin"*. Myös kriittisen ajattelun taitoa opittiin. *"Samalla pystyi myös huomaamaan, mitkä asiat eivät välttämättä ole itselle vahvuuksia ja mitä voisi vielä kehittää."* Opiskelijamoduuliharjoittelu tuottaa potilaslähtöistä ja moniammatillista osaamista. Opiskelijat tunsivat päässeensä osaksi moniammatillista työyhteisöä ja hahmottivat sädehoitotyön kokonaisuuden selkeämmin.

Myös ohjaajien kokemukset opiskelijamoduulimallista olivat myönteiset. Haasteellista oli siirtyä aktiivisesta ohjaamisesta tarkkailijan rooliin. Muutos koettiin kuitenkin mielekkäänä eikä työmäärä

kasvanut merkittävästi. *"Aktiivisesta ohjaamisesta pitää osata siirtyä tarkkailemaan ja neuvomaan vain tarvittaessa."* Ohjaustilanteissa kommunikaatio oli avointa ja sujuvaa. Palautekeskustelut ja rakentavan palautteen antaminen koettiin tärkeäksi myös ohjaajien näkökulmasta. *"Koska moduuliviikko oli kuuden viikon harjoittelun viimeinen viikko, oli se ikään kuin loppuhuipennus sekä opiskelijalle että ohjaajalle ja näin hyvä lopetus harjoittelulle."* Ohjaaja voi omalla toiminnallaan edistää opiskelijoiden reflektiota ja reflektio voi syventää myös ohjaajien ymmärrystä omasta työskentelystään ja siihen vaikuttavista asioista.

Yhteenveto

Röntgenhoitajakoulutuksessa ammatillisen harjoittelun osuus on 75 op, yli kolmasosa opinnoista. Onnistuneella harjoittelujaksolla on tärkeä merkitys opiskelijan tietojen ja taitojen sekä ammatillisen kasvun kannalta. Tutkimuksissa on todettu ongelmaratkaisu-, päätöksenteko- sekä kädentaitojen kehittyvän hyvin opiskelijamoduuliharjoittelussa. Osaaminen on syvempää kuin perinteisen harjoittelumallin mukaisessa toteutuksessa. Opiskelijamoduuliharjoittelun toteuttaminen edellyttää yhteistyötä harjoittelupaikan, ohjaajien ja oppilaitoksen välillä sekä hyvää suunnittelua, muutoksiin varautumista ja opiskelijan sitouttamista harjoitteluun. Kevään 2021 sädehoitopilotista saatujen positiivisten kokemusten pohjalta opiskelijamoduulimallin toteutusta jatketaan KYSin sädehoidossa ja otetaan käyttöön myös isotooppiyksikössä ja natiivikuvantamisessa.

Lähdeluettelon saa toimituksesta: toimisto@sorf.fi